

Spis treści

Wstęp	7
-------------	---

Część I Mędrzy i oszuści

Rozdział 1. Przybysze z „tamtego świata”	19
1.1. Dziadowie-zmarli	19
1.2. Dziadowie-żebracy	37
1.2.1. Dziad jako obcy-wędrowiec	38
1.2.2. Dziad jako obcy-odmieniec	44
1.2.3. Dziad jako pobożny chrześcijanin	53
1.2.4. Dziad jako czarownik i znachor	60
1.3. Dziady weselne i dziadowie-kołędnicy	67
Rozdział 2. Cech próżniaków i złoczyńców	93
2.1. Przemiana stosunku do żebraków	93
2.2. Katalog dziadowskich oszustw	107
2.2.1. Uwagi wstępne	107
2.2.2. Fałszywa pobożność	112
2.2.3. Udawanie pielgrzymów	114
2.2.4. Udawanie opętania lub nawiedzenia	118
2.2.5. Fałszywi kwestarze	120
2.2.6. Udawanie kalectwa	122
2.2.7. Dziadowskie bale	125
2.2.8. Dziadowskie skarby	131
2.3. Ludowe anegdoty o dziadach	132
2.4. Podsumowanie	137
Rozdział 3. Lirnicy i emisariusze	139
3.1. Dziadowie-lirnicy	139
3.2. Szpiedzy i emisariusze	161

Rozdział 4. Dziadowskie rzemiosło	168
4.1. Środki „aktorskie”	168
4.2. Sposoby zarobkowania	174
4.3. Tajne organizacje	181

Część II

Pieśni z repertuaru wędrownych dziadów-żebraków

Rozdział 1. Co to jest pieśń dziadowska?	191
1.1. Definicje i klasyfikacje	191
1.2. Sposób funkcjonowania pieśni z repertuaru dziadowskiego	201
1.3. Repertuar pieśniowy dziadów-żebraków	210
Rozdział 2. W kręgu poetyki	224
2.1. Tematy	225
2.2. Kompozycja zdarzeń	229
2.3. Czas i przestrzeń	240
2.4. Wzbudzanie lęku i litości	249
Rozdział 3. W kręgu idei i funkcji	264
3.1. Obraz świata	264
3.2. Funkcje pieśni śpiewanych przez dziadów-żebraków	284
Zakończenie	292
Aneks	297
Legendy hagiograficzne	300
Legendy maryjne	310
Legendy apokryficzne	319
Pieśni o śmierci	333
Pieśni o końcu świata	342
Pieśni o upadku obyczajów	346
Pieśni nowiniarskie	348
Ballady o dzieciobójczyni	358
Pieśni o sierotach	360
Inne	367
Bibliografia	372
Wykaz ilustracji	383
Dziady. The point about wandering beggars and their songs. The summary	386